

Utlåtande Rotel II (Dnr KS 2025/459)**Motion om stärkt integrering av stadens
policydokument i stadsutvecklingsprocessen**

Motion av Björn Ljung och André Nilsson (båda L)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Jan Valeskog**Sammanfattning av ärendet**

Björn Ljung och André Nilsson (båda L) har väckt en motion i kommunfullmäktige om att stadens policydokument, såsom arkitekturpolicyn, byggnadsordningen och strategin för småhus- och villaområden, ska få en starkare ställning i stadsutvecklingsprocessen. I motionen lyfts behov av tydligare samordning mellan berörda nämnder och en regelbunden uppföljning av hur dessa dokument används i stadens planering.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, Fastighetsägarna i Stockholm och Villaägarnas riksförbund i Stockholm.

Fastighetsägarna i Stockholm och Villaägarna riksförbund i Stockholm har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret konstaterar att stadsbyggnadsnämnden har ett pågående arbete med att stärka integreringen av stadens styrdokument.

Exploateringsnämnden betonar att stadens styrdokument i form av strategier, program, riktlinjer och planer är avgörande verktyg för kommunfullmäktiges styrning och samordning av stadens verksamheter.

Stadsbyggnadsnämnden konstaterar att byggnadsordningen och arkitekturpolicyn lägger en god grund för en ökad förutsägbarhet, samtidigt som de har viss öppenhet som krävs för att de ska vara relevanta i olika sammanhang och över tid.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Arbetet med att integrera stadens styrdokument i stadsutvecklingsprocessen är en central del av stadens strävan efter en samordnad och hållbar planering. Genom att säkerställa att policys och riktlinjer får genomslag i det praktiska arbetet stärks kvaliteten i stadens utveckling. Av de bedömningar som stadsledningskontoret och berörda nämnder redovisar framgår att staden redan bedriver ett omfattande och systematiskt arbete för att uppnå detta. Stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden har under 2024–2025 genomfört uppföljningar, utbildningsinsatser samt utvecklat metoder och stödmaterial för att öka kunskap om, och tillämpning av, centrala styrdokument såsom arkitekturpolicyn och byggnadsordningen. Insatserna visar på ett medvetet och systematiskt arbete för att säkerställa styrdokumentens genomslag i praktiken, som sker inom den löpande verksamheten och omfattar samverkan mellan flera nämnder.

Stadsutvecklingsprocessen bedrivs i nära samverkan mellan berörda nämnder och förvaltningar, med gemensamma processer samt interna handböcker som planhandboken och exploateringshandboken. Dessa verktyg skapar tydlighet och struktur i processerna, samtidigt som de möjliggör avvägningar mellan olika mål och intressen, vilket är en grundläggande del av planeringsarbetet. Det är positivt att stadsbyggnads- och exploateringsnämnden lyfter möjligheten att ytterligare stärka samordningen mellan nämnder och mål, vilket kan bidra till ett mer enhetligt genomslag av styrdokument och policys.

Kunskap och förankring av styrdokument är avgörande för att de ska tillämpas effektivt. De riktade kunskapshöjande insatser som stadsbyggnadskontoret genomfört, såsom workshops och vägledningar, bedöms vara viktiga steg för att säkerställa att styrdokumentet används på ett sätt som stödjer måluppfyllelse och skapar nytta för verksamheten.

Mot den bakgrunden bedömer jag att motionens intentioner i stor utsträckning redan tillgodoses genom det pågående arbetet. Jag ser positivt på att staden fortsätter utveckla samordning och kunskap kring styrdokumentet, för att policys och riktlinjer ska kunna integreras på ett ännu mer effektivt sätt i stadsutvecklingsprocessen.

Bilaga

Motion om stärkt integrering av stadens policydokument i stadsutvecklingsprocessen, dnr KS 2025/459-1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att tillstyrka motionen
2. Att därutöver anföra

Liberalerna menar att en av de största bristerna i dagens stadsutvecklingsprocess är att viktiga styrdokument inte ges den tyngd de förtjänar. Strategin för varsam exploatering av småhus- och villaområden är ett tydligt exempel. Trots att den har avgörande betydelse för att bevara stadens kulturhistoriska miljöer och säkra en balanserad utveckling behandlas den inte som ett stadsövergripande styrdokument.

Om denna strategi inte ges en högre dignitet, reduceras den till ett internt vägledningsdokument inom stadsbyggnadsnämnden, trots att dess syfte är att värna unika miljöer av stort kulturhistoriskt och socialt värde för hela staden. Konsekvensen blir att småhus- och villaområden successivt utsätts för en exploatering som kan förvanska karaktären, skapa konflikter mellan boende och exploatörer och på sikt utplåna kvaliteter som byggts upp under generationer.

Avvägningar mellan olika intressen är naturligtvis en central del av stadsplaneringen. Men för att dessa avvägningar ska vara meningsfulla måste samtliga relevanta värden faktiskt inkluderas. Om styrdokument som strategin för småhus- och villaområden inte konsekvent tillämpas blir de i praktiken aldrig en del av avvägningen, och resultatet blir skeva prioriteringar där kortsiktiga exploateringsintressen kan väga tyngre än långsiktigt bevarande av kulturmiljö och livskvalitet i stadens småhusområden. Detta är inte förenligt med intentionerna bakom dokumentens tillkomst och leder dessutom till att förtroendet för politiska beslut urholkas. När invånare ser att strategier som utlovats i demokratisk ordning inte respekteras, riskerar legitimiteten i hela stadsbyggnadsprocessen att ifrågasättas.

Det är viktigt att understryka att småhus- och villaområdena inte är en marginell del av Stockholm, utan en betydande del av stadens identitet och attraktivitet. De representerar en mångfald av boendemiljöer som tillsammans med innerstaden och de större stadsdelarna formar helheten. Om staden tillåter en gradvis försummelse av dessa områdens särdrag riskerar vi att förlora en viktig del av det som gör Stockholm unikt.

Förvaltningen beskriver att samverkan redan sker mellan nämnderna och att det finns processer för att väga olika intressen. Men just därför blir det avgörande att strategin för småhus- och villaområden lyfts upp och tydligt integreras i dessa processer. Utan en tydlig och bindande ställning blir strategin alltför lätt föremål för åsidosättande, särskilt i situationer där trycket på markanvändning är stort.

Liberalerna har länge varit pådrivande för att värna Stockholms kulturhistoriska miljöer och grönområden. Vår politik bygger på övertygelsen att tillväxt och

utveckling aldrig får ske på bekostnad av stadens särprägel och de unika värden som förknippas med olika boendemiljöer.

Att stärka stadens strategier och policydokument för stadsutveckling, är därför inte bara en fråga om teknisk planering, utan också om att värna stockholmares förtroende för stadens styrning. På så sätt kan vi bevara den mångfald och kvalitet som gör Stockholm till en attraktiv stad att leva i – både idag och för framtida generationer.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 12 november 2025

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Jan Jönsson (L) som är likalydande med Liberalernas reservation i borgarrådsberedningen.

Ärendet

Björn Ljung och André Nilsson (båda L) har väckt en motion i kommunfullmäktige om att stadens policydokument, såsom arkitekturpolicyn, byggnadsordningen och strategin för småhus- och villaområden, ska få en starkare ställning i stadsutvecklingsprocessen. I motionen lyfts behov av tydligare samordning mellan berörda nämnder och en regelbunden uppföljning av hur dessa dokument används i stadens planering.

Det anges att det förekommer att stadens nämnder och bolag inte fullt ut beaktar dessa riktlinjer i sitt arbete. Detta beskrivs skapa en situation där stadsbyggnadsnämnden blir bakbundna i sina beslut och behöver konstatera att vissa policydokument inte anses tillräckligt tillämpade av andra nämnder. Det sägs underminera stadens långsiktiga mål för samordnad och hållbar stadsutveckling. Vidare anges att bristande samarbete mellan nämnder kan leda till ineffektivitet och motstridiga beslut.

Genom att stärka samarbetet mellan nämnder och säkerställa att alla stadens strategiska dokument används som vägledning, anser motionärerna att Stockholm blir bättre rustad för att möta utmaningarna i en växande stad. Utan att kompromissa med kvalitet eller stadens identitet.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, Fastighetsägarna i Stockholm och Villaägarnas riksförbund i Stockholm.

Fastighetsägarna i Stockholm och Villaägarna riksförbund i Stockholm har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 6 oktober 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadens styrdokument är centrala verktyg för kommunfullmäktiges styrning och samordning. Dokumenten har olika status: vissa är stadsövergripande styrdokument antagna av kommunfullmäktige, medan andra är kunskapsunderlag eller beslutade inom en enskild nämnd.

Stadsledningskontoret konstaterar att stadsbyggnadsnämnden har ett pågående arbete med att stärka integreringen av stadens styrdokument. Under 2024–2025 har nämnden genomfört uppföljningar, utbildningsinsatser och tagit fram metoder för att öka kännedom och tillämpning av arkitekturpolicyn, byggnadsordningen och andra vägledande dokument. Arbetet sker inom den löpande verksamheten och omfattar även utveckling av stödmaterial och rutiner för samverkan mellan fler nämnder.

Stadsledningskontoret konstaterar också att exploateringsnämnden beskriver att stadsutvecklingsprocessen bedrivs i en kontinuerlig och nära samverkan mellan berörda nämnder, med gemensamma processer såsom Ledstången och lyfter att avvägningar mellan olika mål och uppdrag är en grundläggande del av planeringen. Nämnden välkomnar samtidigt en fortsatt utveckling av arbetet med att stärka samordningen mellan stadens aktörer, så att styrdokument och riktlinjer kan tillämpas på ett mer samlat och effektivt sätt i planerings- och genomförandeprocessen.

Stadsledningskontoret konstaterar att dessa initiativ sammantaget visar att staden redan arbetar för att stärka samverkan mellan berörda nämnder och bolag, samt för att säkerställa att styrdokument och policys får genomslag i stadsutvecklings-processen. Arbetet sker successivt inom ramen för stadens befintliga styrning, genom både gemensamma verktyg, utbildningar och verksamhetsnära uppföljningar.

Stadsledningskontoret gör bedömningen att detta arbete bäst bedrivs och följs upp i den löpande verksamheten, där samverkan och tillämpning kan utvecklas kontinuerligt i takt med stadens behov.

Mot denna bakgrund bedömer stadsledningskontoret att motionens intentioner redan tillgodoses genom pågående arbete inom staden.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att Motion om stärkt integrering av stadens policydokument i stadsutvecklingsprocessen av Björn Ljung (L) och André Nilsson (L) besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 25 september 2025 följande.

1. Exploateringsnämnden beslutar att överlämna exploateringskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation av Peter Öberg (L), se Reservationer m.m.

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande daterat den 27 augusti 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadens styrdokument i form av strategier, program, riktlinjer och planer är avgörande verktyg för kommunfullmäktiges styrning och samordning av stadens verksamheter. De är därför viktiga som vägledning när förvaltningarna tar fram underlag och förslag till politiska beslut för att nå mål och lösa uppdrag i kommunfullmäktiges budget eller från den egna nämnden.

I kommunfullmäktiges budget för 2025 förtecknas ca 120 stadsövergripande styrdokument, med ytterligare ett tjugotal underliggande planer och program, som samtliga nämnder ska beakta i sin verksamhet. Drygt 40 av dessa styrdokument har

direkt bäring på stadsutveckling och exploateringsfrågor, och ytterligare ett antal har indirekt påverkan genom stadens andra verksamheter. Därutöver kan varje nämnd besluta om inriktningar eller strategier inom sitt verksamhetsområde. Av de tre styrdokument som nämns i motionen finns endast Arkitekturpolicyn med i förteckningen av stadsövergripande styrdokument. Byggnadsordningen har anmälts till kommunfullmäktige som ett kunskapsunderlag, medan strategin för småhus- och villaområden endast har behandlats i stadsbyggnadsnämnden.

Förvaltningarna har att agera efter de uppdrag och riktlinjer som finns i kommunfullmäktiges budget med stadsövergripande styrdokument, och efter den egna nämndens beslut och strategier. Styrdokument för flera nämnder ska beslutas av kommunfullmäktige, efter beredning, eller av samtliga berörda nämnder. Strategier från en enskild nämnd styr i första hand den egna förvaltningens arbete.

I samverkan mellan förvaltningarna delas kunskap om andra nämnders interna styrdokument och ärenden bereds ofta gemensamt, i syfte att nå förslag till beslut som är i linje med samtliga nämnders mål och uppdrag. Förvaltningarnas förslag till beslut i planerings- och exploateringsfrågor innebär dock nästan alltid avvägningar mellan olika behov och intressen.

I de fall stadsövergripande styrdokument inte fullt ut tillämpas, som motionärerna beskriver det, beror det ofta på att avvägningar gjorts mellan olika mål och uppdrag, utifrån begränsade markresurser samt utifrån de ramar som finns i stadens budget och investeringsstrategi.

Det är en grundläggande uppgift för stadsplaneringen att göra avvägningar mellan olika intressen, mellan allmänna och enskilda intressen eller mellan olika allmänna intressen, där slutliga avvägningar görs i politiska beslut. Vikten av samlade avvägningar syns exempelvis i att plan- och bygglagstiftningen reglerar att större beslut i planfrågor måste beslutas i kommunfullmäktige och inte kan delegeras vidare.

I motionen föreslås att kommunstyrelsen ska säkerställa en tydligare integrering av stadens policydokument i nämndernas arbete med stadsutveckling, och att införa en tydligare struktur för samordning mellan berörda nämnder, inklusive stadsbyggnads- och exploateringsnämnderna.

Stadsutvecklingsprocessen bedrivs i en kontinuerlig och nära samverkan mellan berörda förvaltningar, där interna och gemensamma processbeskrivningar kopplar till stadsövergripande styrdokument. Exploateringskontoret arbetar med ett internt kvalitetssystem genom exploateringshandboken. Stadsbyggnadskontoret arbetar på liknande vis med planhandboken som ett led i sin kvalitetssäkring. Former för samverkan mellan förvaltningarna finns i en gemensam handbok för plan- och exploateringsprojekt kallad "Ledstången", som används på exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret, miljöförvaltningen och trafikkontoret.

Stadsbyggnads- och exploateringskontoren har redan idag en nära och organiserad samverkan i det dagliga arbetet. Gemensamma och tydliga mål underlättar och

effektiviserar det arbetet, om nämndernas uppdrag eller mål inte är koordinerade blir samverkan mer krävande.

Exploateringskontoret välkomnar en ökad samordning av nämndernas mål, uppdrag och styrdokument. Gemensamma mål är också en förutsättning för bra kommunikation och samverkan med medborgarna i stadsutvecklingsprocesser.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 16 oktober 2025 följande.

1. Stadsbyggnadsnämnden beslutar att överlämna kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.
2. Stadsbyggnadsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation av Björn Lung (L), se Reservationer m.m.

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 17 september 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsbyggnadskontoret delar uppfattningen att det är önskvärt med en hög grad av förutsägbarhet i stadsutvecklingsprocesserna och att det är önskvärt med ett tydligt förhållningssätt till kulturhistoriska värden och en tydlig arkitektonisk idé i alla delar av stadsutvecklingen.

Byggnadsordningen och arkitekturpolicyn lägger enligt kontoret en god grund för en ökad förutsägbarhet, samtidigt som de av nödvändighet har en öppenhet och en abstraktionsnivå som krävs för att de ska vara relevanta i olika sammanhang och över tid.

Stadsbyggnadskontoret har under 2024 och 2025 genomfört en uppföljning av hur de strategiska dokumenten används och förstås, och därmed i vilken grad de är integrerade i arbetet, hos förtroendevalda, tjänstepersoner och branschaktörer. Syftet har varit att det ska bidra till att:

- öka kunskapen om styrdokumentet och deras tillämpningsområden i stadens processer.
- öka kontorets och marknadens förmåga att hålla i och följa kunskaps- och styrdokument, detta för att underlätta projektens genomförande och för att de ska utgöra en gemensam bas när staden utvecklas.
- skapa samsyn och förståelse för hur styrdokumentet stödjer stadens potentiella utveckling framåt, liksom hur de bidrar till att stadens mål kan uppnås och målkonflikter hanteras.

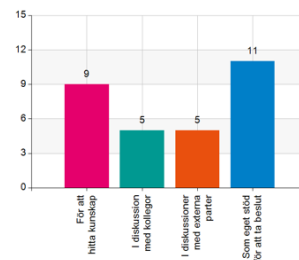
I uppföljningsarbetet har workshops genomförts i planavdelningen, bygglovsavdelningen, exploateringskontoret, kulturförvaltningen, fastighetskontoret,

trafikkontoret och branschen (arkitekter och byggaktörer). Förtroendevalda har fått delta i en enkät om arkitekturpolicyn och byggnadsordningen, med frågor om i vilken grad de förtroendevalda känner till dem och hur de i sådana fall används, samt hur man uppfattar effekten av dem.

Resultatet av den kvantitativa uppföljningen sammanställdes och ett exempel ser ut som följer.

På vilket sätt använder du dokumenten? (klicka för samtliga sammanhang du använder dokumenten i)

Namn	Antal	%
För att hitta kunskap	9	81,8
I diskussion med kollegor	5	45,5
I diskussioner med externa parter	5	45,5
Som eget stöd för att ta beslut	11	100
Total	30	272,7
Svarsfrekvens		
91,7% (11/12)		

Resultatet av den samlade uppföljningen har mynnat ut i att ett antal aktiviteter som bedöms kunna stärka kännedom, kunskap och tillämpning av de strategier som de centrala dokumenten utgår från.

Några exempel på aktiviteter är att implementera tydligare moment i nämndens planhandbok, för att främja att redskapen används genom hela planeringsprocessen; genomförande av riktade kunskapshöjande insatser i exploateringskontoret, trafikkontoret, miljöförvaltningen, kulturförvaltningen, för att främja större förståelse för nyttan av att använda dokumenten i stadsutvecklingsprocesserna; utveckla ett exempelbaserat introduktionspaket, med konkreta exempel på hur dokumenten kan användas i bygglovshandläggningen; kunskapshöjande insatser bland de medarbetare som har störst samverkan med branschaktörer, då en gedigen kunskap bedöms främja en tydlig enhetlighet gentemot externa aktörer; kunskapshöjande insatser för förtroendevalda, för att främja en systematisk användning genom hela processen.

I uppföljningen framkom också att det fanns ett behov av en kompletterande vägledning för offentliga rum, samt vissa fördjupande vägledningar. Exempelvis efterfrågades en vägledning avseende "Stockholms ton", som kan användas i samband med färgsättning i stadsutvecklingen.

Samordningen av gestaltningsfrågor och genomförandet av en arkitektonisk idé i stadsutvecklingsprojekt måste ske i projekten och projektgrupperna. Där möts representanter från olika verksamheter, med olika uppdrag, som också styrs av olika mål och som ska avväga och tillgodose utgångspunkter i olika styrdokument. Mot den bakgrunden så bedömer kontoret att kunskap och förankring av styrdokumentet är det mest väsentliga, samt att det måste ske i de sammanhang där verksamheten bedrivs. Kontoret bedömer att kommunstyrelsen har en viktig roll i att understryka vikten av att beakta alla mål och styrdokument i staden, och att kommunstyrelsen därmed har en viktig normgivande roll. Själva aktiviteterna, för att höja kunskap och

utveckla arbetssätt, måste dock utgå från verksamheternas funktioner, roller och vad som bidrar till verksamhetsnytta, för att få ett verkligt genomslag.

Stadsbyggnadskontoret har inget att invända mot en stadscentral uppföljning, så länge den inte förutsätter en resursallokering i stadens verksamheter där nyttan av uppföljningen inte uppväger kostnaden.

Vad avser samverkan mellan stadens olika nämnder och verksamheter så delar kontoret uppfattningen att den kan utvecklas. Samverkan inom stadsutvecklingsprocessen sker främst inom ramen för den gemensamma förvaltningen av "ledstången", där moment och rollfördelning tydliggörs mellan de närmast berörda nämnderna. Utöver det sker också riktade insatser för att utveckla samverkan, exempelvis kring arbetet med förhandsbedömningar, parallella uppdrag och socialt värdeskapande analys (SVA). Stadsbyggnadskontoret anser att det är i dessa naturliga sammanhang som de centrala styrdokumenterna behöver implementeras på ett sätt så att de både bidrar till måluppfyllelse och samtidigt bidrar till verksamhetsnytta.

Kontoret föreslår stadsbyggnadsnämnden besluta att godkänna kontorets utlåtande, överlämna det till kommunstyrelsen som svar på remissen samt förklara beslutet omedelbart justerat.

Reservationer m.m.

Exploateringsnämnden

Reservation av Peter Öberg (L)

Peter Öberg (L) föreslår att nämnden beslutar att tillstyrka motionen samt att därutöver anföra följande:

Liberalerna menar att en av de största bristerna i dagens stadsutvecklingsprocess är att viktiga styrdokument inte ges den tyngd de förtjänar. Strategin för varsam exploatering av småhus- och villaområden är ett tydligt exempel. Trots att den har avgörande betydelse för att bevara stadens kulturhistoriska miljöer och säkra en balanserad utveckling behandlas den inte som ett stadsövergripande styrdokument.

Om denna strategi inte ges en högre dignitet, reduceras den till ett internt vägledningsdokument inom stadsbyggnadsnämnden, trots att dess syfte är att värna unika miljöer av stort kulturhistoriskt och socialt värde för hela staden. Konsekvensen blir att småhus- och villaområden successivt utsätts för en exploatering som kan förvanska karaktären, skapa konflikter mellan boende och exploatörer och på sikt utplåna kvaliteter som byggts upp under generationer.

Avvägningar mellan olika intressen är naturligtvis en central del av stadsplaneringen. Men för att dessa avvägningar ska vara meningsfulla måste samtliga relevanta värden faktiskt inkluderas. Om styrdokument som strategin för småhus- och villaområden inte konsekvent tillämpas blir de i praktiken aldrig en del av avvägningen, och resultatet blir skeva prioriteringar där kortsiktiga exploateringsintressen kan väga tyngre än långsiktigt bevarande av kulturmiljö och livskvalitet i stadens småhusområden. Detta är inte förenligt med intentionerna bakom dokumentens tillkomst och leder dessutom till att förtroendet för politiska beslut urholkas. När invånare ser att strategier som utlovats i demokratisk ordning inte respekteras, riskerar legitimiteten i hela stadsbyggnadsprocessen att ifrågasättas.

Det är viktigt att understryka att småhus- och villaområdena inte är en marginell del av Stockholm, utan en betydande del av stadens identitet och attraktivitet. De representerar en mångfald av boendemiljöer som tillsammans med innerstaden och de större stadsdelarna formar helheten. Om staden tillåter en gradvis försummelse av dessa områdens särdrag riskerar vi att förlora en viktig del av det som gör Stockholm unikt.

Exploateringskontoret beskriver att samverkan redan sker mellan nämnderna och att det finns processer för att väga olika intressen. Men just därför blir det avgörande att strategin för småhus- och villaområden lyfts upp och tydligt integreras i dessa processer. Utan en tydlig och bindande ställning blir strategin alltför lätt föremål för åsidosättande, särskilt i situationer där trycket på markanvändning är stort.

Liberalerna har länge varit pådrivande för att värna Stockholms kulturhistoriska miljöer och grönområden. Vår politik bygger på övertygelsen att tillväxt och utveckling aldrig får ske på bekostnad av stadens särprägel och de unika värden som förknippas med olika boendemiljöer.

Att stärka stadens strategier och policydokument för stadsutveckling, är därför inte bara en fråga om teknisk planering, utan också om att värna stockholmarnas förtroende för stadens styrning. På så sätt kan vi bevara den mångfald och kvalitet som gör Stockholm till en attraktiv stad att leva i – både idag och för framtida generationer.

Stadsbyggnadsnämnden

Reservation av Björn Ljung (L)

Björn Ljung (L) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att tillstyrka motionen samt att därutöver anföra följande:

Liberalerna menar att en av de största bristerna i dagens stadsutvecklingsprocess är att viktiga styrdokument inte ges den tyngd de förtjänar. Strategin för varsam exploatering av småhus- och villaområden är ett tydligt exempel. Trots att den har avgörande betydelse för att bevara stadens kulturhistoriska miljöer och säkra en balanserad utveckling behandlas den inte som ett stadsövergripande styrdokument.

Om denna strategi inte ges en högre dignitet, reduceras den till ett internt vägledningsdokument inom stadsbyggnadsnämnden, trots att dess syfte är att värna unika miljöer av stort kulturhistoriskt och socialt värde för hela staden. Konsekvensen blir att småhus- och villaområden successivt utsätts för en exploatering som kan förvanska karaktären, skapa konflikter mellan boende och exploatörer och på sikt utplåna kvaliteter som byggts upp under generationer.

Avvägningar mellan olika intressen är naturligtvis en central del av stadsplaneringen. Men för att dessa avvägningar ska vara meningsfulla måste samtliga relevanta värden faktiskt inkluderas. Om styrdokument som strategin för småhus- och villaområden inte konsekvent tillämpas blir de i praktiken aldrig en del av avvägningen, och resultatet blir skeva prioriteringar där kortsiktiga exploateringsintressen kan väga tyngre än långsiktigt bevarande av kulturmiljö och livskvalitet i stadens småhusområden. Detta är inte förenligt med intentionerna bakom dokumentens tillkomst och leder dessutom till att förtroendet för politiska beslut urholkas. När invånare ser att strategier som utlovats i demokratisk ordning inte respekteras, riskerar legitimiteten i hela stadsbyggnadsprocessen att ifrågasättas.

Det är viktigt att understryka att småhus- och villaområdena inte är en marginell del av Stockholm, utan en betydande del av stadens identitet och attraktivitet. De representerar en mångfald av boendemiljöer som tillsammans med innerstaden och de större stadsdelarna formar helheten. Om staden tillåter en gradvis försummelse av

dessas områdens särdrag riskerar vi att förlora en viktig del av det som gör Stockholm unikt.

Exploateringskontoret beskriver att samverkan redan sker mellan nämnderna och att det finns processer för att väga olika intressen. Men just därför blir det avgörande att strategin för småhus- och villaområden lyfts upp och tydligt integreras i dessa processer. Utan en tydlig och bindande ställning blir strategin alltför lätt föremål för åsidosättande, särskilt i situationer där trycket på markanvändning är stort.

Liberalerna har länge varit pådrivande för att värna Stockholms kulturhistoriska miljöer och grönområden. Vår politik bygger på övertygelsen att tillväxt och utveckling aldrig får ske på bekostnad av stadens särprägel och de unika värden som förknippas med olika boendemiljöer.

Att stärka stadens strategier och policydokument för stadsutveckling, är därför inte bara en fråga om teknisk planering, utan också om att värna stockholmares förtroende för stadens styrning. På så sätt kan vi bevara den mångfald och kvalitet som gör Stockholm till en attraktiv stad att leva i – både idag och för framtida generationer.